

IMMIGRATIE

De thans vigerende regelingen betreffende de toelating en vestiging in Nederlands-Nieuw-Guinea vormen een complex van wetgeving dat berust op art. 6 van de Bewindsregeling Nieuw-Guinea, waardoor de voorschriften van het vroegere Nederlands-Indisch recht thans nog vrijwel onveranderd van kracht zijn gebleven. De voornaamste bepalingen zijn te vinden in het „Toelatingsbesluit” (N.I. Staatsblad 1916 Nr. 47), zoals dat is gewijzigd tot 27 december 1949, en laatstelijk aangevuld bij Algemene Maatregel van Bestuur van 8-9-1953, afgekondigd in het Gouvernementsblad van Nieuw-Guinea 1953 Nr. 47.

In grote trekken komen de voorschriften hierop neer, dat buiten Nieuw-Guinea geboortigen — ook Nederlanders — niet zonder meer het recht hebben Nieuw-Guinea binnen te komen en zich daar op te houden. Dit recht verkrijgt men door een schriftelijke vergunning, afgegeven door daartoe bevoegde instanties. Buiten Nederlands-Nieuw-Guinea verblijvende personen moeten zich om een dergelijke vergunning te bekomen vóór de aanvang van de reis wenden tot een Nederlands Gezantschap of Consulaire post, dan wel tot het Ministerie van Overzese Rijksdelen (Directie Nieuw-Guinea) te 's-Gravenhage, indien ze in Nederland verblijven (inreisvergunning).

Van de verblijfsvergunningen — de z.g. immigratiepapieren — bestaan verschillende typen:

- vergunning tot ontschepping;
- toelatingskaart;
- vergunning tot vestiging.

De bepalingen van het Toelatingsbesluit gelden niet voor enkele groepen van personen, waaronder de van landwege uitgezonden personen en hun gezinnen. Laatstgenoemden kunnen onmiddellijk nadat zij hun hoofdverblijf in Nieuw-Guinea hebben gevestigd, een „verklaring van ingezetenschap” aanvragen.

- De vergunning tot ontschepping wordt aan boord dan wel direct na landing per vliegtuig uitgereikt en is (voorlopig) kosteloos. Zij heeft als regel een beperkte geldigheidsduur, die alleen het verblijf dekt voor de tijd, nodig om een toelatingskaart te verkrijgen, dan wel om na een verblijf van beperkte datum het land weer te verlaten.

De ontschepping van uit het buitenland komende personen, waarop het Toelatingsbesluit van toepassing is, maar alleen plaats hebben in door de Gouverneur aangewezen havens, welke zijn: de zeehavens Sorong en Hollandia en de luchthavens Biak, Hollandia en Sorong. Als ontschepings-ambtenaren treden als regel op de door het Hoofd van Plaatselijk Bestuur in de ontschepingshaven daartoe aangewezen inspecteurs van politie. De Hoofden van Plaatselijk Bestuur zijn behalve ontschepingsambtenaar tevens Hoofd van het Immigratiekantoor voor het ressort waarover zij het bestuur voeren.

- De toelatingskaart wordt, tenzij anders wordt bepaald, dadelijk na de ontschepping aangevraagd bij het Hoofd van het Immigratiekantoor aangewezen door de ontschepingsambtenaar, tegen afgifte van de vergunning tot ontschepping.

Vergunning tot ontschepping c.q. toelatingskaart worden geweigerd aan hen:

- van wie blijkt dat zij krankzinnig, idioot of lijdend zijn aan een besmettelijke ziekte, die geacht wordt gevaar op te leveren voor de samenleving;
- die tengevolge van hun lichamelijke toestand waarschijnlijk armlastig zullen worden;

- die van het plegen of bevorderen van ontucht hun beroep maken of die wegens een misdrijf zijn veroordeeld in een land waarmee een uitleveringsverdrag werd gesloten, of die geacht worden gevaar op te leveren voor de openbare orde en rust;
- die, vreemdeling zijnde, zich niet door een voor de reis naar Nederlands-Nieuw-Guinea gevisieerd en geldig paspoort kunnen legitimeren.

De vergunning tot ontschepping c.q. de toelatingskaart kan worden geweigerd aan vreemdelingen, van wie niet vaststaat dat zij naar hun land van geboorte of herkomst kunnen terugkeren. Zij kan ook worden geweigerd, of aan voorwaarden verbonden, aan hen wier tegenwoordigheid schadelijk wordt geacht voor de belangen der inheemse bevolking.

Tenslotte is bij Algemene Maatregel van Bestuur van 8 september 1953, afgekondigd in Gouvernementsblad 1953 Nr. 47, in verband met de beperkte huisvestingsgelegenheid en de voedselsituatie in Nieuw-Guinea, voor een tijdvak van 5 jaren bepaald, dat aan Nederlanders en vreemdelingen de vergunning tot ontschepping kan worden geweigerd indien niet vooraf vaststaat, dat betrokkene een maatschappelijke werkkring wacht en dat woongelegenheden voor hem beschikbaar is. De Gouverneur kan in verband hiermede de nodige voorwaarden stellen. Dit is de z.g. inreisvergunning aan te vragen voor vertrek naar Nieuw-Guinea.

De toelatingskaart geeft de houder het recht zich 2 jaar in Nieuw-Guinea op te houden. Deze termijn kan eenmaal met twee jaar en daarna nog éénmaal met zes jaar verlengd worden, welke verlenging aangevraagd dient te worden bij het Hoofd van Plaatselijk Bestuur, tevens Hoofd van het Immigratiekantoor van de onderafdeling, waarbinnen de woonplaats van de aanvrager is gelegen. De verlenging kan geweigerd worden op dezelfde gronden, die tot een weigering van ontschepping of van eerste toelating aanleiding kunnen zijn.

- Na afloop van de tweede verlenging, dus na 10 jaar verblijf in Nieuw-Guinea, kan een vergunning tot vestiging worden aangevraagd, welke van onbeperkte duur is. Eerst door het bezit hiervan is betrokkene gevestigd in de zin van art. 6 lid 2 der Bewindsregeling en wordt hij daardoor tevens „ingezetene” van Nederlands-Nieuw-Guinea. Om dat aan te tonen kan hij daarna ook een „verklaring van ingezetenschap” aanvragen, welke verklaring, zoals reeds gemeld, door uitgezonden landsdienaren onmiddellijk kan worden aangevraagd na hun vestiging in Nederland-Nieuw-Guinea.

De bepalingen van het Toelatingsbesluit zijn niet toepasselijk op hen, die hun zeereis niet in Nieuw-Guinea beëindigen, voor zover zij zich gedurende hun verblijf in Nederlands-Nieuw-Guinea gedragen naar de wetten des lands.

De toelatingskaart verliest de geldigheid wanneer men uit Nieuw-Guinea vertrekt, tenzij van het vertrek vooraf is kennisgegeven blijkens een daarop door het Hoofd van het Immigratiekantoor gestelde aantekening en het verblijf buitenslands niet langer dan een jaar duurt.

Tenslotte dient nog te worden vermeld, dat de Gouverneur van de bepalingen van het Toelatingsbesluit dispensatie kan verlenen.

Toelichting:

T.O. = Toelatingsordonnantie.
T.B. = Toelatingsbesluit.
G.B. = Gouvernementsblad.

T.B. 17

T.O. 2

T.B. 3 (1) (2)

G.B. 1950 nr. 20 jt. 25

G.B. 1950 nr. 20

T.B. 4 (1)

T.B. 1 (3)

T.B. 1 (3)

T.B. 4 (2)

T.B. 4 (2)

T.B. 1 (4)

T.B. 4 (3)

G.B. 1953 nr.

T.B. 6

T.B. 11

T.O. 2

T.B. 17 (e)

T.B. 18

T.B. 6 (3)

T.B. 19